

Протоієрей Димитрій Беляков (27.10.1895 - 25.08.1967)

Беляков Дмитро Федорович народився 27 жовтня 1895 р. в с. Руське Мукачівського округу в селянській родині. Початкову освіту здобув у рідному селі. Як і тисячі закарпатських селян, батьки Дмитра опинилися на заробітках за океаном. У м. Клівленд (Огайо, США) він закінчив чотири класи середньої школи. Познайомившись за кордоном з православною вірою, юнак вирішив пов'язати своє життя зі служінням Богу. У зв'язку з цим, Дмитро вступає до православної духовної семінарії у м. Танафлай (Нью-Джерсі, США)¹.

Перебуваючи в США, він активно слідкує за подіями на Підкарпатській Русі. Про це свідчать його листи до редакції газети «Руський Православний Вестник». З нагоди заснування цієї газети він писав: «Появлення першого номера лучше солнца правды, которое осветило в глубине душу мою: мне твердо верится, что не будет ни одной русской Православной души, которая бы не находила пищу и воду, утоляя жажду духовную. Все это можно обрести в «Русском Православном вестнике», который может дать жизнь душе человека...»

Ввиду того, что такой газеты в наше время не существует больше, то я тем более уверен, что все измученные душевно русские люди в Европе, Америке и по всем углам земного шара обратятся за святой пищей, которая будет утолять страдания. «Русский Православный Вестник» зовет словами

¹ Особова справа прот. Д. Белякова // АМПЄ.

«Прийдите ко мне все тружущиеся и обремененные и Аз упокою Вы»¹.

В статті «Православным верникам села Русского, Бер. ж.» він наголошував: «Дорогие братья, Православные Христиане! Душа радуется, когда читаю на страницах «Русского Прав. Вестника», что и наше село Русское стало на дорогу отцов наших, дорогу Православную, которой шли наши деды и прадеды.

Но за это все мы должны быть благодарны отцам нашим. И воздать им благодарность общею молитвой к Богу. Молитвой Православной, об упокоении их душ в Царствии Небесном...

Вот мы видим, сколько сделали наши предшественники для нас, но это еще не все. Много еще осталось дела, которое ожидает нас. И наша обязанность сделать для нашего поколения не меньше, как сделали наши отцы для нас. И мы можем сделать, ибо мы свободны днесь. И если мы не сделаем, то наше поколение будет проклинать нас, а не будет молиться о наших душах!»².

Прагнучи до поглиблення богословської освіти Дмитро заочно закінчує два класи богословської семінарії в Сремських Карловцях. 16 лютого 1922 р. одружився з Марією Мучичка.

6 квітня 1922 р. рукоположений єпископом Гораздом (Павлік) у м. Белград у сан диякона, а 7 квітня 1922 р., тим же архієреєм, в сан священника. Призначений на приход у с. Горонда³.

У 1924 р. на загальних зборах духовенства у м. Хуст, о. Димитрій Беляков обраний членом Духовної консисторії Мукачівської єпархії та постійним делегатом на Архієрейський Собор Сербської православної церкви. Свою місію делегата виконував кілька разів: у 1925 р. їздив до Сербії у справі прийняття на навчання 10 студентів до семінарії та з протестом до патріарха Димітрія у справі архієпископа Савватія; у 1927 р. на Архієрейський Собор СПЦ, коли було обрано єпископа Іринія (Чирича); у 1929 р., коли було обрано єпископа Серафима; у 1930 р. на Священний Синод

¹ Беляков Д. Письмо из Америки // Русский православный вестник. – 1921. – 9 ноября. – С. 4-5.

² Беляков Д. Православным верникам села Русского, Бер. ж. // Русский православный вестник. – 1922. – 25 января. – С. 3.

³ Особова справа прот. Д. Белякова // АМПЄ.

з метою утворення Мукачівсько-Пряшівської єпархії; у 1931 р. для супроводу єпископа Дамаскіна (Грданичка) на Підкарпатську Русь.

*Адміністратор єпархії
протоієрей Димитрій Беяков*

Отець Димитрій Беяков у серпні 1923 р. під псевдонімом Д. Псалмцов видавав листок «Читайте святую Правду». При обранні Духовної консисторії у 1924 р. єпископ Досифій оживив справу, 26 січня 1925 р. на зборах у Горонді вирішили видавати «Церковну правду». З доступних нам номерів газети, а це за 1924 р. № 1, № 2-3, № 4, № 5-6 (конфіскований), № 7-8, за 1926 р. № 1-2, № 3-4, за 1927 р. № 1-2, можна говорити про зміст видання та його політику. Загалом більшість матеріалів до «Церковної правди» були підготовлені о. Димитрієм Беяковим, щоправда не всі статті підписані автором. Наведемо кілька заголовків

статей: «Кто такі архієпископъ Савватій и священникъ Червинка?», «О православном монастыре въ Карпатской Руси», «О православном св. Николаевском Изском монастырі», «Общество православного духовенства им. Св. Кирилла и Мефодия в Карпатской Руси», «Отнятие церквей», «Конец савватіевщины».

У 1929 р. на загальному церковному соборі духовенства та мирян у Хусті обраний членом Єпархіальної Ради та членом Вищого церковного суду Мукачівської єпархії.

Після смерті дружини у 1930 р. виїхав до Сербії, де працював вихователем закарпатських семінаристів у православної богословській академії в Бітолі.

Повернувшись на Підкарпатську Русь командировувався обслуговувати православні приходи у селах Дубрівка та Лисичово Іршавського округу¹. 20 вересня 1932 р. єпископом Дамаскіном призначений настоятелем приходу в с. Кричово Тячівського округу. З 21 вересня 1933 р. – організатор православного приходу в Сваляві та помічник настоятеля в с. Керецьки².

*На похоронах ігумені Параскеви (Прокон).
У центрі зліва Василій (Пронін) та Димитрій Беяков, 6 квітня 1967 р.*

У 1934-1935 р. з благословення єпископа Дамаскіна працює місіонером серед русинів у Бачці (Югославія).

У 1936 р. направлений священником у с. Стеблівка Хустського округу. 2 квітня 1937 р. возведений у сан протоієрея³. У 1941 р.

¹ ДАЗО. – Ф. Р – 1490. – Оп. 4д. – Спр. 165. – Арк. 46.

² Особова справа прот. Д. Беякова // АМПЄ.

³ ДАЗО. – Ф. Р – 1490. – Оп. 4д. – Спр. 165. – Арк. 45 зв.

єпископом Володимиром (Раїчем) призначений членом духовного суду Мукачівсько-Пряшівської єпархії.

На з'їзді православного духовенства в Мукачеві у жовтні 1944 р. обраний делегатом для поїздки в Москву у справі клопотання перед Патріархом Московським і всієї Русі Алексієм I про включення православних приходів Закарпаття до складу Руської Православної Церкви. Під час прийому у Патріарха о. Димитрій Беляков виступав з доповіддю про становище Мукачівської єпархії.

Після повернення з Москви призначений радником та уповноваженим Єпархіального управління, а в 1945 р. адміністратором єпархії. Турбувався про повернення єпископа Володимира (Раїча) до Мукачева з Сербії.

Після призначення на Мукачівську кафедру єпископа Нестора (Сидорука), 18 березня 1946 р. переведений на приход у Стеблівку.

Протягом своєї пастирської діяльності активно сприяв становленню православ'я в селах: Горонда, Ракошино, Руське, Чопівці, Мукачево, Барбово, Бабич-Покуття, Свалява, Севлюш, Боутрадь, Страбичово. Певний час о. Димитрій працював також законовчителем у Горонді та Великих Лучках. У 1951 р. переведений у с. Тросник Виноградівського району. У 1955-1956 рр. працював секретарем Єпархіального управління¹. Потім знову повернувся на приход у Стеблівку.

Духовенство єпархії у своїх листах позитивно оцінювало діяльність о. Димитрія Белякова. «Служит верным образом пастыря, работа коего в пастве отмечается в мудром ведении духовной жизни. Церковь переполнена духовно напитанным стадом и вооружена силой Евангельского слова талантливого пастыря-проповедника»².

«Протоиерей Димитрий хороший миссионер, отличный организатор, талантливый проповедник, милословный и примерный пастырь, бдитель по благосостоянии нашей Епархии, любитель своего великого русского народа и Родины,

¹ Василий (Пронин), архимандрит. Протоиерей Димитрий Беляков // ЖМП. – 1968. – №4. – С. 20.

² Особова справа прот. Д. Белякова // АМПЄ.

– авторитет коего нужно поставить на горе святящего, а не под спудом»¹.

За труди на благо православної церкви мав ряд церковних нагород: грамота (єпископ Серафим (Іванович), протоієрейська камилавка (єпископ Йосиф (Цвієвич), золотий хрест (Патріарх Московський Алексій I). У 1963 р. нагороджений митрою.

Помер 25 серпня 1967 р. в Стеблівці Хустського району. На похороні о. Д. Белякова було багато священників та мирян. Над гробом померлого прощався від імені Єпархіального управління та вірників Хустський благочинний протоієрей Іоанн Густій.

Юрій Данилець

¹ Особова справа прот. Д. Белякова // АМПЄ.